

Jarosław Kurski

ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО
РЕДАКТОРА «GAZETA WYBORCZA»

Гарячі польські серця прихистять вас!

Сьогодні багато громадських організацій, компаній, простих людей готуються зустріти вас. Люди пропонують житло, організують прийом біженців, медичні та інформаційні пункти.

Gazeta Wyborcza спільно з всеукраїнською газетою «Експрес» підготували це спеціальне видання, в якому ви знайдете корисну інформацію, яка вам зараз так потрібна.

«Wyborcza» – газета польської свободи та польської демократії. Ми хочемо поділитися ними з вами, ми хочемо, щоб ви разом з нами відчували те, що злочинець Путін намагається відібрати у вас. Ми хочемо, щоб ви почувалися з нами, як вдома.

Сьогодні Україна бореться за свободу всієї Європи. Можливо, настане час, коли і ми, пліч-о-пліч з вашими батьками, братами і синами станемо на захист вашої Батьківщини. А сьогодні жестом наших розпростертих обіймів ми хочемо сприяти тому, щоб Україна була вільною, щоб вона була демократичною, щоб самі українці вирішували свою долю.

Я хотів би, щоб військовий злочинець, вбивця невинних людей, який напав на Україну, відповів перед міжнародним судом у Гаазі за скоєне.

Усі, хто хотів і хоче посварити поляків і українців, бажають Польщі поганого і злого України. Так, між нашими народами існують непрості рахунки про вину поляків перед братами-українцями та про вину українців перед братами-поляками. Тепер все це відходить на задній план. Тепер нам потрібні братерство та солідарність!

Ласкаво просимо у ваш другий дім.

Хай живе вільна Україна! Слава Україні! Героям слава!

GAZETA
wyborcza
nie ma wolności bez solidarności

спеціальне ВИДАННЯ

Експрес

розширюємо горизонти / будь-які

• Від 48 до 72 годин, десятки кілометрів пішки - такою сьогодні є дистанція від війни до прихистку для десятків тисяч українців.

FOT. JAKUB PORZYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Уляна Вітюк

ГОЛОВНА РЕДАКТОРКА
ГАЗЕТИ «ЕКСПРЕС»

Справжній друг пізнається в біді

Я народилась у незалежній країні, вільній від радянського ярма. І навіть у страшному сні не могла уявити, що в моїй державі триватиме широкомасштабна війна – з масованими атаками міст, використанням балістичних ракет, жорстоким знищенням цивільних...

Ніхто не міг уявити. Однак вчорашній кагебіст Путін хоче знову поневолити нашу Батьківщину. І це – не страшний сон, це – нова реальність.

У час, коли один сусід України, Росія, нищить наші міста та села, вбиває людей, посягає на нашу свободу, інший сусід, Польща, робить все, що в її силах, аби допомогти українцям пройти цей страшний шлях.

Дійсно, справжній друг пізнається у біді.

Спецвипуск, який ви зараз тримаєте в руках, ми, журналісти всеукраїнської газети «Експрес», створили пліч-о-пліч з нашими колегами із «Gazeta Wyborcza» за один день, отримавши допомогу у всьому за першим запитом. Наша ціль – надати інформаційну підтримку десяткам тисяч українців, що вимушено залишили рідну домівку в пошуках прихистку від війни.

Цінуємо.

Вдячні.

Завжди пам'ятатимемо, хто безкорисно простягнув руку допомоги у найкритичніші дні нашої історії.

Українці, де б ви зараз не були, підтримуйте нашу Батьківщину – словом, грошима, гуманітарною допомогою. Разом ми переможемо російського окупанта!

Слава Україні! Героям слава!

Тисячі українців вимушено покидають свої домівки, але вірять, що незабаром наша країна переможе і вони неодмінно повернуться додому

ДОРОГА БОЛЮ ТА НАДІЇ

Одного ранку ти прокидаєшся, вмикаєш смартфон чи телевізор і бачиш це. Велика, страшна війна суне з усіх усюд на твою країну. Путін здійснює широкомасштабний наступ. З півночі, сходу, півдня. Він агресивний, цілиться у все живе. Утікати. Це перша думка, яка прийшла до тисяч беззахисних жінок та дітей. Вони зібрали валізи і залишили рідний дім у пошуках безпеки...

Анастасія Крупка

...Я – на контрольно-пропускному пункті «Шегині» на українсько-польському кордоні. Тут тисячі машин і ще більше людей. Ці вихідні мали бути типовими для них: хтось планував їхати на роботу, хтось – залишитися вдома і займатися домашніми клопотами, а ввечері – гуляти з дітьми. Натомість зараз вони тут, утікають від

широкомасштабної війни, яку почав російський президент, маніяк світового масштабу Путін. Чоловіки, яких не випускають з країни через воєнний стан, прощаються з дружинами та дітьми. Жінки і малеча плачуть. Сім'ї роз'єднуються.

Загалом ситуація на кордонах зараз критична. Наприклад, на ПП «Шегині» протяжність черги станом на обід третього дня війни перевищувала 30 кіломе-

трів, а за чотири години зросла ще на понад 10 кілометрів. Щоби потрапити сюди, мені довелося замість траси їхати манівцями через сусідні села. Адже основний шлях, який веде до польського кордону, практично заблокований – автівки вишикувалися у кілька смуг. Люди стоять у заторах по дві-три доби, той, хто не витримує, залишає автівку напризволяще і йде десятками кілометрів до пішого кордону...

Саме на пішому – найнапруженіша ситуація. Тут сотні людей намагаються прорватися ближче до пункту пропуску, їх з усіх сил стримують прикордонники з металевими щитами...

Людам на кордоні допомагають місцеві мешканці – вони виносять столи, на яких розкладають їжу, питну воду у відрах, пропонують пледи, щоб зігрітися. На паркані однієї з домівок поблизу кордону місцеві вивісили пакет із яблуками – пригощайся, хто хоче.

У черзі знайомлюся з 28-річною Анною з Луганщини. «Ми з 4-річним сином переховувалися в підвалі, коли у нашому містечку Сватове почалися обстріли, – говорить жінка. – Тоді мій синочок сказав: «Мамо, я хочу жити». Ці слова пронизали мою душу. Я вирішила, що зро-

блю усе для того, аби син міг жити. Тоді й ухвалила рішення терміново вийти з України, поки тут небезпечно».

Анна разом зі свекрухою та дитиною їде до свого чоловіка, який на заробітках у Німеччині. Каже, що вірить в перемогу Збройних Сил України. Планує повернутися на Батьківщину, шойно російські окупанти відступлять.

На узбіччі бачу покинуті валізи – важкі речі залишають люди, які фізично не можуть тягти їх до кордону більше десятка кілометрів. «Люди розуміють, що життя – цінніше, ніж купа одягу, – роздумує 32-річна Юлія зі Старого Самбора. – Війна швидко змінює пріоритети людей...»

► Закінчення на стор. 3

2 RP

2 RP

НАСАМПЕРЕД

Тепер у нас немає дому

25 лютого. 4.00. У Дарницькому районі Києва на вулиці Кошиця, 7 та 7А пролунав вибух. Це українська протиповітряна оборона збила ворожу ракету – внаслідок падіння її уламка сталася пожежа в дев'ятиповерховому будинку. Через це без житла залишилися сотні людей.

Інна М'ясоїд
Анастасія Коваль

«О пів на п'яту ранку, коли я був на бойовому чергуванні, мені зателефонувала мама, – пригадує 39-річний військовий лікар Олексій Шевченко. – Сказала, що у нашій квартирі внаслідок обстрілу знесло стіну, обвалився балкон. Мама врятувалася лише завдяки тому, що ночувала у найвіддаленішій від вибуху кімнаті...

У сусідній квартирі був хлопчик – його тато напередодні потрапив у реанімацію, мама поїхала у лікарню з ним. Дитина в момент трагедії була сама... Пам'я-

• Сотні людей втратили свої оселі.

ФОТ. ФОТО НАДАВ ОЛЕКСІЙ ШЕВЧЕНКО

таю слова моєї мами: «Ми разом із сусідським хлопчиком біжимо до укриття». Тим часом у будинку розпочалася пожежа.

У цій квартирі також жив брат Олексія із дружиною та їхньою малою донечкою. «За день до обстрілу мені вдалося переконати їх виїхати у безпечніше міс-

це, – каже чоловік. – Я відчував небезпеку – і не помилюся. Уламки російської балістичної ракети розтрощили дитячу кімнату. Ще вчора тут бавилася моя маленька племінниця, а зараз замість кімнати – діра».

Загалом від обстрілу лише у під'їзді Олексія постраждали 40 сімей. «Хтось поїхав

до родичів, когось прихистили знайомі, а частина так і лишилася жити в напівзруйнованому будинку, – зазначає чоловік. – У квартирах холодно, діри від обстрілу люди затуляють підручними матеріалами, зруйновано комунікації в будинку... Ніхто не знає, чого чекати далі...».

А 31-річна Наталія Гавриш, яка мешкала у домі за адресою Кошиця, 7, каже, що її, чоловіка та двох неповнолітніх дітей від вибуху врятувало диво.

«Через небезпеку ми з сім'єю вирішили виїжджати вночі із Києва. Нашвидкоруч взяли документи і пішли в автомобіль. Лише на кілька метрів від'їхали від дому, як стався вибух. Наша квартира, розташована на 1 поверсі, повністю зруйнована... Ми лишилися без даху над головою», – говорить жінка.

Вона разом з дітьми і чоловіком тимчасово переїхала до родичів у Бориспільський район Київської області. Каже, що не знає, що робити далі й де жити...

Маленька Аліса не встигла добігти до укриття

На Сумщині російські війська обстріляли реактивними системами залпового вогню дитячий садок. Загинуло п'ятеро людей, у тому числі семирічна дівчинка.

Охтирський дошкільний заклад «Сонечко» обстріляли близько 10.00. Того дня установа не працювала. Але там було облаштовано укриття в підвальному приміщенні, куди сховались від обстрілів приходили батьки і діти.

Час до часу люди виходили з укриття, аби подихати свіжим повітрям.

«Наша 54-річна охоронниця, вийшовши зі сховку, побачила вдаліні діток, що грались на майданчику, – пригадує Лариса Молчанова, – Вони бешкетували. Працівниця хотіла зробити їм зауваження, аби не грались на вулиці, адже це не-

безпечно. Пішла у їх бік. Але почався обстріл. Жінка загинула».

За мить до обстрілу в укриття мчала вихователька дитсадка з чоловіком. Вони жили неподалік. «Та не встигли добігти до схованки. Коли чоловік почув свист, прикрив дружину своїм тілом. Вона вижила, а він – загинув...», – розповідає Лариса Молчанова.

По Охтирці того дня росіяни стріляли «Ураганом» (це реактивна система залпового вогню калібру 220 міліметрів). «Неподалік садка є військова частина, – каже Олег Погорелов, місцевий житель. – Розриви були з різних сторін, а у військовий об'єкт вороги жодного разу не поцілили. Це було навмисне залякування цивільних людей. Вони знали куди цілились».

Серед загиблих – 7-річна дівчинка Аліса. «Вона потрапила до лікарні у важкому стані. Ліка-

• Аліса була дуже ніжною дівчинкою, каже її мама.

ФОТ. ФОТО З АРХІВУ ВІКТОРІЇ СОВИ

рі не змогли її врятувати», – каже Павло Кузьменко, мер Охтирки.

Мама Аліси не може прийти до тями від того, що сталося. «Коли ми почули на вулиці постріли і зібралися спускатися в підвал, я попросила свого тата взяти донечку і йти з нею туди, поки я зберу сумку, – розповідає 44-річна Вікторія Сова, мама померлої дівчинки. – Вони пішли. А потім почався обстріл... Я вилетіла на вулицю. Аліса та мій батько лежали на землі. Я схопила свою дівчинку. Вона була ще жива! Ми відвезли дитину в лікарню. Там її прооперували, але... Осколки пройшли крізь легені, шлунок, діафрагму, печінку, кишківник... На жаль, організм моєї донечки не витримав... Мені здається, що з нею померла і я».

Аліса була другокласницею. Займалася флай-йоогою. Любила малювати та виготовляти сувеніри.

«Моя дівчинка дуже любила море. Вона вже добре плавала і пірнала, – каже мама Аліси. – Була слухняною. Дуже ніжною. Я не можу повірити, що Аліси вже немає...»

Додамо, що 26 лютого російська диверсійна група розстріляла у Києві родину з трьома дітьми, які перебували в автомобілі. Батьки та донька Поліна, яка навчалась у четвертому класі, одразу загинули. Сестра Поліни – у реанімації. Братик – в столичному Охматдиті.

Перед цим біля Нової Каховки на Херсонщині російські окупанти теж розстріляли авто з мирною родиною, серед загиблих – двоє дітей. У військовому містечку Чугуїв у Харківській області внаслідок обстрілу російськими військами загинув 13-річний хлопчик. Також є загиблі неповнолітні у інших регіонах.

Юлія Голодрига

Маленькі зірочки серед глибокої п'тьми

У бомбосховищах України народжуються діти: емоції батька та розповідь лікарки.

«Увечері, під гуркіт та завивання сирен у Гостомелі, дружина народила мені донечку! Наче зірочку серед п'тьми у такий важкий час! « – це радісні слова Івана Короля із Київщини. Його донечка народилася в одному зі столичних бомбосховищ, куди в умовах війни переселився столичний пологовий будинок. «Абсолютний спокій, лікарі працюють, а жінки народжують...» – описує ситуацію в медичному укритті батько. Чоло-

вік радіє, що його донька народилася здоровою.

Загалом у перші дні атаки на Київ у столичних бомбосховищах народилось щонайменше 14 малюків – 4 дівчинки та 10 хлопчиків. Дехто з породіль народжував з допомогою кесарського розтину.

У бомбосховищі пологового будинку Коломиї Івано-Франківської області теж народилося малюків.

«Увечері, перед тим, як було оголошено повітряну тривогу, в нас завершилися чергові пологи, – розповідає Лідія Харук, завідувачка пологово-операційного відділення Коломийського по-

ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ
президент України

Якщо вже наші діти народжуються в укриттях, коли постійно лунають обстріли, то у ворога немає жодного шансу перемогти.

логового будинку. – За 3-4 хвилини перемістили в спеціально облаштоване укриття всіх породіль з дітьми (малюк було і восьмеро) і всіх вагітних. В одній із пацієнток, яких ми переміщали, уже понад 10 годин тривав процес пологів...»

Лідія Харук зізнається: боялась, що в укритті почнеться паніка, але і пацієнти, і медперсонал лікарні були спокійні та згуртовані.

«А 26-річна жінка, яка народжувала в укритті, – безстрашна! – каже лікарка. – Вона не нарікала на майже польові умови. Коли побачила своє малюків, була неймовірно щаслива. Дві години

породілля та її донечка провели в бомбосховищі. У цьому приміщенні нам вдалось підтримувати тепло. Також в укритті мали дитяче ліжечко із підігрівом і теплі пеленки. Нині маля із мамою вже вдома».

А в одну із тривожних ночей у Херсоні, яке намагались захопити російські війська, у бомбосховищах народилось двоє хлопчиків. Мер міста Ігор Колихаєв розповів, що діти здорові, а їх поява на світ минула без ускладнень. «Над містом – український прапор! Будемо жити!» – додав Колихаєв.

Богдана Мартиник

НАСАМПЕРЕД

Закінчення. Початок на стор. 1

Дорога болю та надії

24-річна Елла з Кам'янця-Подільського каже, що була змушена залишити валізу, бо вона зламалася. «Я з чотирирічним сином йшла пішки до кордону 15 кілометрів, вночі, в мороз, – говорить Елла, яка прийняла рішення шукати прихисток за кордоном у перший день війни. – Коли валіза зламалася, я не могла тягти її на плечач. Залишила – і Бог з нею».

Українка розповідає, що її вагітна подруга з трирічною дитиною також йшла десять кілометрів, бо під'їхати до пішого кордону зараз неможливо. «Якби не маленька дитина, я б залишилася в Україні, – додає Елла. – За себе не боюся. Боюся за сина. В Україні залишилася моя мама. Вона чекає нас – і ми обов'язково повернемося!»

Поки розмовляємо, з вікна автівки поруч чути гавкіт маленького померанського шпіца. «Це Еллі, знайомтеся, – привітно каже 30-річна Юлія з Тернополя. Вона в автівці – з мамою, сестрою та маленьким сином. – Так склалося, що ми не мали змоги зібрати все необхідне, маємо лише по одній парі змінного одягу. Але залишити Еллі не могли ніяк – вона для нашої родини найбільша цінність».

Юлія додає: дорога дуже виснажлива, вона з сім'єю стоїть на кордоні уже три доби...

«Зараз ми їдемо у Перемишль до знайомих, а далі вирушимо до Німеччини, – каже українка. – Я працюю в німецькій фірмі, вона пообіцяла надати нам притулок. У Тернополі в нас залишилися чоловіки, які боронитимуть рідний край. А ми вже зовсім скоро до них повернемося».

За кілька метрів біля багажного відділення своєї автівки стоїть 43-річна Світлана з Києва. «Я знала, що вивозитиму доньок за кордон ще за тиждень до початку повномасштабного вторгнення, – каже вона. – Усі навколо крутили пальцем біля скроні, мовляв – ти що, ідіотка? Путін не

• Перемишль. Українці, які перетнули кордон. Втоплені, виснажені, але – далеко від війни. FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

нападе, це ж зруйнує Росію! Але як бачимо, ідіотка – не я, ідіот – очільник Кремля...»

21 лютого жінка з двома доньками вирушила до Трускавця. А коли почали бомбити столицю, була готова їхати в бік кордону. «Щоправда, виїхали ми не одразу, бо я не могла відійти від шоку... Втратили момент, коли кордон можна було перетнути за кілька годин. Стоїмо вже три дні, – зітхає Світлана. – Прямуємо до Франції. Ми працюємо в офтальмологічній компанії, керівництво пообіцяло прихистити нас там».

У Києві у жінки залишилися чоловік та брати, які долучилися до територіальної

оборони столиці, а також мама. «Їй 76 років, вона одразу сказала, що нікуди не поїде, що б не сталося, – розповідає Світлана. Міміка жінки видає її сильне хвилювання. – Нещодавно ми всі перенесли коронавірус у важкій формі, з пневмонією, мама була в реанімації. Лише почала приходити до тями. І от одна небезпека минула, аж тут інша прийшла... Що ж це за життя таке?..»

Пані Світлана каже, що до України повернеться якомога швидше. «А доньок залишу за кордоном, хочу, аби вони були в безпеці», – додає жінка.

Неподалік від кордону – медичний пункт. «Останні дні в нас просто пекель-

ні: у людей піднімається тиск, болить серце. У всіх здають нерви, незалежно від віку, – каже медсестра центру Марія. – У пенсіонерів фіксуємо виснаження, вони буквально падають з ніг... У нашому центрі сьогодні вночі на підлозі ночувало 12 людей».

Яка ситуація в інших пунктах пропуску?

«На пункті пропуску «Краківець» мій брат з інвалідністю разом з 70-річними батьками стоїть вже другу добу, – каже 45-річна вінничанка Олеся. – А я тим часом записалася до лав волонтерів, буду допомагати медикам. Як тільки переможемо, мої рідні повернуться. Поки що погостюють у тітки у Кракові».

«Я відвіз дружину з дворічною донькою на пункт пропуску «Рава-Руська». На кордоні ми стояли близько 11 годин, – каже 30-річний львів'янин Олексій. – Там попрощалися... Не знаю, коли побачимось... Я орендував їм квартиру у Варшаві на місяць. Проте переконаний, що ворога ми здолаємо набагато швидше. Впевнений в цьому, бо вірю в ЗСУ, вірю в територіальну оборону, членом якої я є. Разом ми переможемо Росію! І моя сім'я повернеться на Батьківщину – жити під мирним небом. А поки що – нехай там, у Польщі, їх береже Господь. Люблю вас, мої найдорожчі».

...Повернувшись додому, я відкрила Фейсбук і побачила у стрічці дописи про готовність поляків з великих міст і маленьких містечок допомагати українцям. Вони відпрошуються з роботи, їдуть до кордону, аби забрати українців, пропонують своє житло, купують їжу, іграшки для дітей... Така жертвність надихає. Ми не самі у своїй біді. Світ – з нами. Ми переможемо у цій війні. І це буде заслуга в тому числі тих людей, які не залишилися осторонь, а допомогли вберегти життя сотень тисяч українців.

Ці українці кидають усе та повертаються з-за кордону, аби захищати Батьківщину

Музикант Володимир, бізнесмен Денис та футбольний тренер Юрій розповідають, як прийняли рішення долучитись до українського війська.

«Я не чекав, поки мене покличе військкомат»

26-річний Володимир (військовий побажав залишатись анонімним) повернувся до України із заробітків у Польщі саме у той час, коли в сусідній державі перед ним відкривались нові можливості.

Хлопець, який закінчив культурно-світний коледж, у 2014 році уклав контракт із ЗСУ. Служив у військовому оркестрі. Їздив на передову піднімати дух українських воїнів. А вже після завершення контракту вирушив до Польщі на заробітки. Працював на будівництві. У вільний час займався музикою, зокрема писав пісні.

«У Польщі я познайомився з місцевими музикантами-аматорами. Вони запросили мене до свого гурту і запропонували разом грати на весіллях. Ми вже отримали замовлення на березень-травень. А керівник місцевого музичного ансамблю замовив декілька хітів мого авторства. З'явилися перспективи на отримання додаткових заробітків», – каже Володимир.

Втілення цих планів хлопець відклав, коли дізнався, що Росія розпочала повномасштабну агресію в Україні.

«Я зібрав найнеобхідніші речі і поїхав до України, аби захищати рідну землю від ворога, – каже 26-річний Володимир. – Приїхав додому на Тернопільщину, переночував, а вранці відправився до військкомату».

Я вірю, що українці – це сила, і разом ми дамо відсіч російським окупантам!»

«Я не можу по телевізору спостерігати за війною»

31-річний Денис Прокопович із Полтави, який уже шість років мешкає в італійському місті Лукка, каже, що не міг залишатись за кордоном, коли його країні загрожує така масштабна небезпека. Він додає: почав готуватись до переїзду, коли 21 лютого почув «виступ президента країни, яку навіть не хочеться називати».

«Зібрав речі та вирушив у дорогу. Не сплю вже третю добу, бо всі думки – про побратимів, які воюють», – каже Денис. Ми спілкуємось, поки хлопець ще у дорозі до України. Він каже, що разом із ним з Італії до України воювати їдуть чимало чоловіків-заробітчан.

«У мене немає бойового досвіду. Весь мій досвід – це Революція Гідності, мені пощастило залишитись живим під час обстрі-

лів на Інститутській. Утім я та мої побратим їдемо, аби підстрахувати тих, хто вже кілька днів на вістрі боротьби», – каже чоловік.

У планах Дениса – одразу по приїзді записатись до тероборони або ж іншого підрозділу ЗСУ. «Прошу автомат. Стріляти я вмію, і готовий це робити для захисту моєї Батьківщини», – говорить Денис.

«Візьму зброю і виконуватиму всі настанови»

До України з Молдови повернувся 56-річний Юрій Вернидуб, футбольний тренер, який торік програв на весь світ сенсаційною перемогою над мадридським «Реалом» у Лізі Чемпіонів. «Я вирішив повернутися на Батьківщину одразу після вторгнення Росії, – каже наставник молдовського «Шерифа». – Керуючи діями команди у Португалії у матчі проти

«Браги», я більше думав про війну, ніж про саму гру. Ми літаком прибули до Румунії, а звідти автобусом до Тирасполя. Там я спакував речі і поїхав до України».

Юрій Вернидуб каже, що керівники «Шерифа» з розумінням поставилися до його вибору. «Ми домовилися, що у період моєї відсутності, команду тренуватимуть помічники, – розповідає він. – Я прибув до рідного Запоріжжя, щоб записатися у військкомат. Слава Богу, що фізична форма непогана, бо часто тренуюся разом з футболістами. Візьму зброю і виконуватиму усі настанови. Разом з побратимами ми покажемо хворому кремлівському імператору, яким нікчемним він є. Перемога буде за нами. Слава Україні!»

**Олена Ковальська
Олег Зубарук
Микола Заверуха**

СВІТ НЕБАЙДУЖИЙ
Відомі люди з різних куточків світу підтримують нашу країну

МАДОННА:

“Безглузде, засноване на жадібності вторгнення Росії в Україну має бути зупинено. Путін порушив усі чинні угоди про права людини. Путін не має права намагатися стерти існування України. Ми підтримуємо вас, президенте Зеленський! Ми молимося за вас і вашу країну! Благослови вас усіх! Слава Україні! Героям Слава!”

ДЖЕНІФЕР ЛОПЕС:

“Росія вторгається в Україну. Ми всі можемо підтримати Україну у будь-якій точці світу. Знайдіть спосіб допомогти та підняти свій голос за мир і справедливість”.

АРНОЛЬД ШВАРЦНЕГЕР:

“Мої думки із українським народом. Зараз всі новини мають бути зосереджені на тому, що відбувається в Україні. На трагедії, яка розбила наші серця, та на мужності українського народу, що надихає нас. Я на боці народу України. Я поділяю ваше горе та вашу надію на світ. Ви надихаєте мене своєю хоробрістю і людяністю перед цим жахіттям. Хай благословить вас Бог”.

МЕЙ МАСК:

“Україно. Світ слідкує за тобою. Мої думки з усіма прекрасними людьми, яких я зустріла у Києві. Сподіваюся, ви у безпеці”.

ПРИНЦ ГАРРІ ТА МЕГАН МАРКЛ:

“Принц Гаррі і Меган, герцог і герцогиня Сассекські, стоять пліч-о-пліч з народом України проти цього порушення міжнародного та гуманітарного права, і закликають світову спільноту та лідерів вчинити так само”.

АНДЖЕЛІНА ДЖОЛІ:

“Я молюся за людей в Україні. Я і мої колеги зосереджені на тому, щоб зробити все можливе для забезпечення захисту та основних прав переміщених осіб та біженців у регіоні. Значення цього моменту – для народу України та для міжнародного правопорядку – неможливо переоцінити”.

“Українці, я так захоплююся вами!”

У різних країнах світу тисячі людей виходять на мітинги проти російської агресії в Україні. Ми поспілкувались із учасниками цих протестів.

**Оксана Стусяк
Олена Ковальська**

**РІКАРДО РОЙС,
44 роки. Лісабон,
Португалія:**

“Я ходжу на мітинги за перемогу України разом зі своєю коханою, вона – українка, – каже чоловік. – Ми беремо на всі акції плакати з синьо-жовтими стягами, які виготовляємо власноруч. Крім цього, розвінчуємо фейкові історії від російських пропагандистів серед наших друзів-португальців.

Я відчуваю, що світу має бути соромно за те, що він не одразу (ще у 2014-му році) відреагував жорстко на дії диктатора Путіна, який напав на європейську суверенну державу.

Я хочу сказати всім українцям: Царська Росія не змогла знищити Україну, комуністична Росія не змогла знищити Україну, і фашистська Росія теж не зможе!”

**САБІНА ПУСТУЛКА,
23 роки, Вроцлав,
Польща:**

“Кожен з нас допомагає Україні, чим може. Чи не в кожному польському місті збирають гроші, харчі, теплий одяг та інші необхідні речі і для біженців, і для армії України.

Також ми виходимо на мітинги. Коли у соцмережах побачила допис про акцію у Вроцлаві, навіть не задумувалась, іти чи ні. Адже я солідарна з Україною. У мене багато друзів там, і я щоденно чекаю від них звістку про те, що живі.

• Сьогодні гасло “Слава Україні!” звучить на усіх континентах.

FOT. MICHAEL SOHN / AP

Я знаю, що Україна – це Європа. Тому напад на неї – це також атака і на всіх нас.

Хочу також висловити своє захоплення всіма українцями. Ви – справжні герої!”

**МАРК ПЕТРІ,
41 рік, Катанія, Італія:**

“Я виходжу на мітинги разом із тисячами людей, бо вважаю: ніхто не має права чинити таке варварство, як чинить нині Росія. Ми всією душею з Україною! Пишаємось тим, як ви боретесь. Допомогаємо разом із дружиною, яка є українкою, всім чим можемо.

Слава Україні!”

**АРНСТЕЙН ТРАНОЙ,
58 р., Сандефйорд,
Норвегія:**

“Ще у 2014-му я з рідними тривалий час підтримував 3-й окремий танковий батальйон “Звіробій”. Нині допомагаємо медичними препаратами та речами – тільки-но за-

вантажили вантажівку гуманітарної допомоги. Серед усього в Україну поїдуть сотні холдунків на колесах для старших людей, яким важко пересуватись самостійно”.

**САЛОМЕ САНІКІДЗЕ,
41 рік, Тбілісі, Грузія:**

“Щодня у центрі Тбілісі – дуже багато людей, які приходять на акції підтримки України. Ми це робимо не тільки для українців. Такі акції важливі й для нас, грузинів. Не можна забувати: наша батьківщина теж окупована росіянами, тут дуже багато їхніх військ.

Чому Грузія так сильно вболіває за Україну? Бо відчуває: ми можемо бути наступними у плані Путіна.

Грузини пишуть на транспарантах “Путін – х..ло”, “Раша, йди нах..й”, “Рускій корабль – іди нах..й!” Так, висловлювань не добирають, але хіба можна думати про толерантність, коли ракети запускають у мирну державу?!

Українці – бойовий народ. Я так захоплююсь ними! Всім серцем з Україною”.

ДО РЕЧІ

• Президент України Володимир Зеленський звернувся до всіх громадян іноземних держав, які є друзями України:

“Усі, хто хоче приєднатися до захисту безпеки у Європі та світі, можуть приїхати і стати пліч-о-пліч з українцями проти загарбників XXI століття, – сказав Президент. – Згідно з Положенням про проходження військової служби у Збройних силах іноземцями та особами без громадянства, іноземці мають право вступити до ЗСУ на військову службу за контрактом у добровільному порядку, зокрема й до лав Сил територіальної оборони ЗСУ.

Для запису в Інтернаціональний легіон і щодо всіх деталей звертайтеся до аташе з питань оборони посольства України у вашій державі (контактна інформація – на сайті посольства”.

НАШІ ЗАХИСНИКИ

Вранці – на весілля, ввечері – на війну

Історія про непереможне кохання: у день нападу Росії на Україну 21-річна Ярина Ар'єва та 24-річний Святослав Фурсін взяли шлюб, а ввечері пішли записуватися в лави територіальної оборони Києва.

Вікторія Трудько

• Святковий одяг пара змінила на військову форму. ФОТ. З АРХІВУ ЯРИНИ АР'ЄВОЇ

«Ми обвінчалися саме в цей день, бо вирішили, що треба воювати не лише за рідну державу, а й за нашу Богом благословенну сім'ю, – каже Ярина. – Ми скріпили наш союз і дали обіцянку, що будемо боротися один за одного. На вході до храму нам воркували голуби, а на виході ми чули сирени повітряної оборони...»

Закохані познайомились 2 жовтня 2019-го року на мітингу проти «формули Штайнмаєра». «Ще й так символічно – на Майдані Незалежності, – усміхається дівчина. – Ми просто зустрілись поглядами. Святослав привітався, запитав як мене зва-

ти. Я назвалася Яриною. Він на мене так дивно подивився – як виявилось, його маму теж так звали, хоча ім'я це – не дуже популярне».

Ярина каже, що Святослав підкорив її своєю рішучістю, щирістю, патріотизмом. «За місяць ми почали зустрічатись. А 23 лютого 2021-го коханий зробив мені пропозицію. Пізнього вечора ми працювали над одним проектом (я – аналітикиня, а Святослав – програміст), обоє дуже втомились. Аж раптом коханий сказав: «Виходь за мене».

Я спочатку подумала, що це жарт. Але ні! Я відповіла згодою!»

Пара почала готуватись до весілля. «Спочатку планували шлюб на 8 травня 2022 року, адже в нашій родині давно існує сімейна традиція брати шлюб у другу неділю після Великодня. Але потім перенесли на два дні раніше, 6 травня – на Святого Юрія. Вже й ресторан замовили... Але війна, як бачите, розпорядилась інакше», – констатує Ярина.

Як тільки Путін розпочав широкомасштабну війну в Україні, Ярина і Свя-

тослав вирішили негайно взяти шлюб. «Організували церемонію оперативно, – говорить дівчина. – Я була одягнена у народний стрій, мій вишиванці – близько ста років. Святослав теж був у вишній сорочці. А ось обручки не змогли купити, усі магазини на той момент уже були зачинені. Тож ми взяли до церкви наші мідні перстні із заручин. На церемонію запросили багатьох дорогих людей, але через ситуацію в країні не всі змогли приїхати. Свідками стали наш друг й чоловікова сестричка Соломія, якій 9 років».

Обвінчалися молодята у Трьохсвятительську храмі. А вже ввечері пішли записуватися в лави територіальної оборони.

«Сидіти вдома і здригатись від обстрілів ми не хотіли, – пояснює вибір Ярина. – У теробороні Святославу дали зброю і доручили виконувати бойові завдання. А мене зобов'язали працювати на кухні, аби годувати наших захисників. Я справно виконую своє завдання, а паралельно молюсь, аби чоловік був живим та здоровим».

Ярина та Святослав діляться своєю мрією: як тільки українці переможуть у війні, пара влаштує справжнє весілля – можливо, на березі Дніпра. І точно – під мирним небом!

Він пожертвував своїм життям заради України

25 лютого морський піхотинець Віталій Скакун підірвав разом із собою Генічеський автомобільний міст у Херсонській області. Так він зупинив російських окупантів, які насувалися з анексованого Криму. Мама хлопця каже: Віталій був справжнім борцем за справедливість.

Віталій Скакун – сапер інженерно-саперного відділення окремого батальйону окремої 35-ї бригади морської піхоти імені контрадмірала Михайла Остроградського. Ця бригада одна з перших зіткнулась з російськими окупантами та відбивала їхній наступ.

«25 лютого було необхідно зруйнувати Генічеський автомобільний міст, який з'єднував сили Росії в Криму з материковою Україною. Та через запеклі бої піхотинці не встигли вчасно замінувати його, – говорить Олег Жданов, полковник запасу, військовий експерт. – Віталій Скакун зголосився зробити це самотійно. Замінував, але вчасно відійти не встиг... За словами побратимів, Віталій вийшов на зв'язок та повідомив, що підриває

міст. Оразу після цього пролунав вибух. Український військовий загинув».

Віталій Скакун народився в місті Бережани Тернопільської області. Його мама Орися працювала педагогинєю-організаторкою у місцевій школі №3. Там хлопець і навчався.

«Я Віталію з дитинства казала, що він виросте або чудовим священником, або генералом, – крізь сльози говорить Орися Качмарик, мама хлопця. – Він не міг терпіти несправедливості. Також завжди був відповідальним. Я не здивована, що Віталій вчинив саме так на тому мості... Він відповідально виконував свою роботу і хотів досягти справедливості».

«Віталій завжди був доброзичливим і привітним хлопцем. А ще – справжнім борцем за справедливість, він не терпів нечесності», – згадує його однокласниця Юлія Бойко.

«Мені важко говорити про Віталія в минулому часі, досі не можу повірити у його загибель, – каже Володимир Гринкевич, директор Бережанської школи №3. – Він був хорошим учнем, мав чимало зацікавлень...».

• Він просто прагнув справедливості.

ФОТ. ФОТО З FACEBOOK-СТОРІНКИ НАТАЛІЇ МЕЛЬНИК

Після закінчення школи Віталій Скакун вступив до Вищого професійного училища №20 міста Львова, де протягом двох років опановував фах електрогазозварника.

«Віталій був одним із тих учнів, яких важко не запам'ятати, – каже Галина Пастух, викладачка спецдисциплін за професією електрогазозварник у Львівському ВПУ №20. – Завжди ве-

селий і життєрадісний, любив пожартувати. Він був дуже старанним, відповідальним. І неймовірно товариським. Пам'ятаю, як на контрольних Віталік старався підбадьорювати одногрупників, які хвилювалися, – і йому це завжди вдавалося! Не хочу вірити, що його вже немає з нами...».

У 2019-му хлопець підписав контракт із ЗСУ. Служив у Львівській області...

Віталій Скакун посмертно отримав звання Героя України. Його сестра Наталія Мельник написала у Фейсбук: «ДЯКУЮ тобі. Мій молодший брат... Наш ГЕРОЙ».

Тобі, Віталію, сьогодні дякує уся країна. Герої не вмирають!

**Анастасія Коваль
Віталій Мікула**

Віталій вийшов на зв'язок та повідомив, що підриває міст

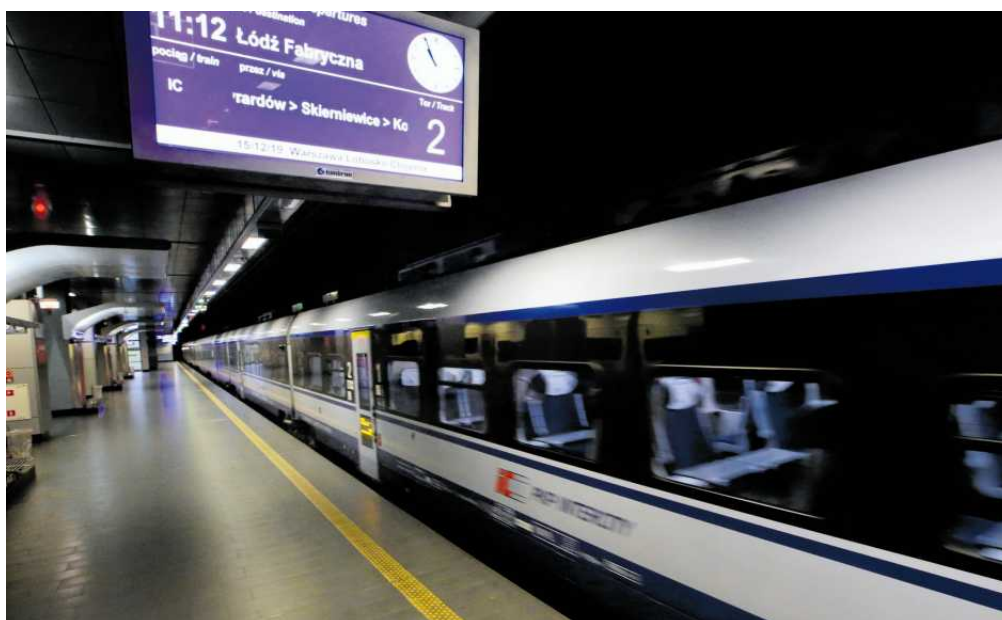
Українці можуть безкоштовно користуватися потягами PKP Intercity

«Як мінімум, протягом наступних чотирьох тижнів громадяни України можуть безкоштовно їздити нашими потягами у внутрішньому транспорті. Ми, як залізничники, чудово розуміємо свою соціальну місію, тому й прийняли таке рішення», – зазначив президент правління PKP Intercity Марек Хранюк.

Опрацювала
Магдалена Ногай

Польща солідарна з українським народом, який рішуче протистоїть російській агресії. Країна вважає своїм моральним обов'язком допомогти тим, хто тікає від війни, тому запровадила безкоштовний проїзд для громадян України в потягах PKP Intercity. «Завдяки цьому можна буде дістатися до окремих міст і містечок, охоплених мережею сполучення перевізника», – заявив міністр інфраструктури Анджей Адамчик.

З 26 лютого цього року громадяни України після перетину польського кордону можуть безкоштовно подорожувати 2-м класом потягів PKP Intercity катего-

FOT. KUBA ATYS
/ AGENCJA
WYBORCZA.PL

рій економ TLK та IC на території Польщі, включаючи пересадки на наступні внутрішні сполучення перевізника зазначених категорій. Проїзд здійснюється на підставі будь-якого документа, що підтверджує громадянство України. Перед поїздом пасажир повинні отримати безкоштовний квиток у касі або у кондуктора. Співробітники PKP Intercity на залізничному вокзалі в Перемислі допомогатимуть оформити проїзд.

«Інші залізничні перевізники Польщі повинні наслідувати приклад PKP Intercity. Безкоштовний проїзд дає можливість громадянам України вільно пересуватися нашою країною. Тому я прошу перевізників відповісти на це звернення і таким чином підтримати українців у цей складний час», – додає Анджей Бігтель, держсекретар Міністерства інфраструктури.

Більше інформації про правила пересування громадян України у потягах можна знайти на сайті www.intercity.pl

Якщо ваші рідні або знайомі – в небезпеці в Україні

Важлива інформація для тих, хто має труднощі з документами для перетину кордону.

Кароліна Вишневська

ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПОДКАСТУ «ДИВИСЬ ПРАВИЛЬНО!» ВІД РАДІО ТОК FM ТА ІНІЦІАТИВИ ВІЛЬНИХ СУДІВ

Надзвичайні обставини, в яких опинилися люди, що змушені були за лічені хвилини, під звуки ракетних обстрілів, тікати з домівок, спонукали польський уряд змінити низку процедур, що діяли донедавна при перетині кордону. Зокрема, для громадян України, які тікають від війни, спрощено процедури в'їзду на територію Польщі. Навіть якщо у них нема паспорта – їх впускають у Польщу.

Натомість потрібні інші документи, що підтверджують особу. Це можуть бути:

- посвідчення водія, або
- свідоцтво про народження, або
- свідоцтво про шлюб, або
- акт на нерухоме майно.

Такі документи допоможуть підтвердити особу, а також інші

обставини, які у деяких випадках можуть бути суттєвими.

Важливо: громадяни України, які матимуть застарілі документи або не будуть їх мати взагалі, також можуть в'їхати на територію Польщі на підставі дозволу Головного коменданта Прикордонних служб, цей дозвіл буде надаватися під час перетинання кордону. На його підставі громадянин України зможе перебувати у Польщі не довше як 15 днів.

Про перетин кордону з дітьми

Якщо перетинаєте кордон з дитиною чи дітьми віком до 18 років, у яких немає паспорта, подбайте про інші документи, які підтверджують особу. Це можуть бути свідоцтво про народження, посвідчення учня, табель успішності зі школи або медичні документи.

Будь-які документи, які допоможуть підтвердити особу, пригодається не лише при перетині кордону, але й пізніше, коли ви будете вже в Польщі.

Часто буває, що дитина їде з одним з батьків, або без батьків – з родичами чи знайомими. Що ж тоді? Звичайно, вимагається письмовий дозвіл обох батьків,

посвідчений нотаріусом. Утім в теперішніх обставинах Прикордонні служби ліберально ставляться до цього, і навіть якщо у дитини нема такого дозволу – вона може перетнути кордон.

Про перетин кордону з тваринами

Якщо перетинаєте кордон з тваринами – собакою, котом, тхором – вони повинні бути мікрочіповані і вакциновані від сказу (це має бути підтверджено відповідним документом). Однак враховуючи теперішні незвичайні обставини, ці процедури максимально спрощено. Від опікунів тварин не вимагається пред'явлення комплексу ветеринарних документів. Тварин можна буде обстежити на сказ і вакцинувати у Польщі за рахунок бюджетних коштів.

Українці – на території Польщі. Що далі?

Коли громадяни України перетнуть польський кордон, їх подальше становище залежить від того, чи мають вони в наявності документи, чи ні.

Особи, у яких наявні актуальні закордонні паспорти, можуть перебувати на території Поль-

щі до 90 днів на підставі безвізового режиму. В цю групу входять також особи, які мають дійсні польські візи.

Громадяни України, які за згодою Головного коменданта Прикордонних служб перетнули кордон на підставі застарілих документів, або взагалі без документів, можуть перебувати у Польщі не довше як 15 днів. За цей час їм треба, обов'язково, подати у Воеводське управління (Urząd Wojewódzki) відповідну заяву з проханням отримати дозвіл на перебування.

Особи, які не мають ніяких документів, також мають право подати заяву про надання статусу біженця або додаткового захисту. Зазначимо, іноземцю надається статус біженця, якщо існує реальне побоювання переслідування за ознаками раси, сповідуваної релігії, національності, політичних переконань чи належності до певної соціальної групи. У разі збройних конфліктів – більш розумним є клопотання про додатковий захист (ochrona uzupełniająca), яке необхідно подати на пункті пропуску через кордон або на посту Прикордонної служби.

Де шукати інформацію?

У нинішній ситуації правила перетину кордону чи легалізації перебування можуть змінюватися під впливом обставин. Актуальну та перевірену інформацію можна знайти на державних веб-сайтах:

<https://www.gov.pl/web/mswia/informacja-dla-uchodzcow-z-ukrainy> (Міністерство внутрішніх справ і адміністрації),

<https://www.gov.pl/web/udsc/ukraina> (Управління у справах іноземців).

Шановні друзі з України! Ми, журналісти «Газета Виборча», хочемо висловити нашу підтримку та солідарність з вашою Батьківщиною в цей тяжкий для вашої Батьківщини момент. Ми стоїмо на вашому боці – надаємо перевірену інформацію, достовірні коментарі та експертні аналізи. Зокрема, ви можете нас почути – на сайті tokfm.pl.

ВАРТО ЗНАТИ

Як отримати статус біженця або міжнародний захист в Польщі?

Жінки з дітьми та літні люди – це основний контингент українців, які впродовж останніх декількох днів перетинають українсько-польський кордон. Це люди, котрі шукають прихистку від війни. Як вони можуть отримати статус біженця в Польщі або міжнародний захист?

Наталія Пахольчик

Відповідно до Закону з 13 червня про надання іноземцям захисту на території Республіки Польщі, іноземцям надається статус біженця, якщо існує обґрунтоване побоювання переслідувань у країні походження з причин раси, релігії, національності, політичних поглядів або належності до суспільної групи. Статус біженця надається також неповнолітній дитині іноземця, який отримав статус біженця.

Хто може отримати такий статус?

Переслідування, про які йдеться у положенні Закону, стосуються серйозного порушення прав людини: фізичного, психічного чи сексуального насилля, застосування засобів дискримінації або неможливості оскаржити в суді вирок дискримінаційного характеру. У таких ситуаціях можливе надання статусу біженця.

Іноземець, який не відповідає згаданим вище умовам надання статусу біженця, може подати заявку про додатковий захист, якщо повернення у країну походження може бути пов'язане з карою смерті, тортурами, нелюдямим поведінням, загрозою здоров'ю/життю через застосування насилля щодо цивільного населення під час міжнародного або внутрішнього збройного конфлікту. Іноземець у таких ситуаціях подає заяву про надання міжнародного захисту.

Офіцери Прикордонної служби, які приймають заяви іноземців на кордоні, проводять співбесіду – підтверджують особу, розпитують про причини покидання країни, записують відповіді у формуляр, який передають до Управління у справах іноземців. Прикордонна служба повинна забезпечити іноземцеві допомогу перекладача – розмова має відбуватися мовою, зрозумілою обидвом сторонам.

Заява про надання статусу

Заява також може бути подана від імені інших осіб – членів родини, до якої входять дружина та дитина. Інформація, яку необхідно надати в заяві:

- ім'я та прізвище рідною мовою,
- відомості про останнє місце проживання,
- інформація про останнє місце роботи у країні походження,
- відомості про проходження військової служби,
- відомості про володіння мовами,
- зазначення мови, якою мають проводити слухання у справі надання захисту.

У разі подання заяви від імені інших осіб також слід подати їхні дані:

- у разі подружжя – ім'я та прізвище рідною мовою, відомості про документ, що посвідчує особу та володіння мовами,

• Жінки та діти, які екстрено прибули до Польщі, не знають що їх чекає далі. Але сьогодні вони в безпеці - і це найважливіше.

FOT. JAKUB PORZYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

- у випадку дитини віком до 18 років – ім'я (імена) та прізвище, дата народження, стать, імена батьків, заява подружжя про згоду подати заяву від їхнього імені чи дитини.

Крім того, необхідною є інформація про виїзд за межі країни протягом останніх п'яти років, відомості про стан здоров'я, уточнення причин звернення по допомогу. Також необхідно додати актуальні фотографії заявника або осіб, від імені яких він діє, а також документи підтвердження персональних даних (паспорт, посвідчення особи).

Що відбувається після подачі заяви?

Іноземця скеровують до приймального пункту, де відбувається медичний огляд. У цей момент він також може подати заяву на соціальну допомогу.

Потім людину скеровують у відкритий центр для іноземців, де їй надають проживання, харчування, одноразову матеріальну допомогу (або ваучери на придбання одягу, взуття), забезпечують вивчення польської мови та базові навчальні матеріали.

Іноземець може проживати і поза межами центру – тоді він отримує невелику грошову допомогу, на яку повинен винайняти квартиру, оплатити курс польської мови та покрити витрати на проживання.

Перед наданням допомоги керівник Управління у справах іноземців оцінює: надати конкретній особі статус біженця чи додатковий захист. Робить це на підставі свідчень іноземця під час так званого статусного слухання.

Важливо: іноземець не може працювати протягом перших шести місяців тривання процедури. Після надання статусу біженця іноземець може влаштуватися на роботу без дозволу, тобто на тих самих умовах, що й громадяни Польщі.

Скільки триває процедура?

Процедура надання міжнародного захисту може тривати максимально до шести місяців. Однак, як повідомляє портал для біженців у Польщі uchodzcy.info, середній час очікування на прийняття рішення становить 14 з половиною місяців.

Якщо керівник Управління у справах іноземців погоджується надати статус біженця або додатковий захист, то іноземець може подати заявку на інтеграційну програму, що триває 12 місяців. Він отримує можливість вивчити мову, інтегруватися в суспільство та стати економічно незалежним.

Які документи отримає іноземець після надання статусу?

Після надання статусу біженця людина отримує проїзний документ, виданий відпо-

відно до умов Женевської конвенції (дійсний протягом двох років), та карту постійного проживання, дійсну протягом трьох років від дати видання. Якщо надається додатковий захист, карта постійного проживання дійсна протягом двох років від дати видання. Після закінчення терміну дії карти іноземцям видається наступна на такий ж термін.

Для оформлення карти постійного проживання необхідно надати три фотографії, ксерокопію документа, що посвідчує особу, або свідоцтво про реєстрацію місця проживання. Документи слід отримати особисто в Управлінні у справах іноземців. Документи для дитини може отримати один із батьків або опікунів. Дитина, якій виповнилося 13 років, одержує документ особисто в присутності одного з батьків або опікунів. У разі настання форс-мажорних обставин, які не дозволяють іноземцеві одержати документи особисто, документи може одержати уповноважена особа, яка матиме т. зв. спеціальну довіреність.

Форми допомоги

Під час проживання у центрі для біженців ви можете розраховувати на:

- проживання;
- харчування;
- уроки польської мови;
- ваучер на покупку одягу та взуття – 140 злотих;
- ваучер на придбання засобів особистої гігієни – 20 злотих/місяць;
- кишенькові гроші – 50 злотих/місяць;

Під час проживання за межами центру для біженців ви можете розраховувати на таку грошову допомогу:

- на 1 особу – 25 злотих;
- для 2 осіб – 20 злотих на особу;
- для 3 осіб – 15 злотих на особу;
- для 4 осіб і більше – 12,50 злотих на особу.

Від моменту бандитського нападу на Україну ми, журналісти, цілодобово повідомляємо про боротьбу українців за власну свободу. Та ми не лише інформуємо, але й допомагаємо: до сьогодні Gazeta.pl разом із РСРМ (Польський центр міжнародної допомоги) зібрани на допомогу Україні понад два мільйони злотих.

ВАРТО ЗНАТИ

Медична допомога для біженців із України

"Кожен громадянин України, який прибув до Польщі через війну, спричинену Росією, може скористатися безкоштовною медичною допомогою в поліклініці сімейного лікаря, спеціалізованій клініці та в госпіталі, повідомляють у Нацфонді здоров'я. Їхнє лікування оплачуватиметься з державного бюджету Польщі", – каже Юдита Ватола, журналістка "Газети Виборчої".

Згідно з повідомленням фонду, отримати медичну допомогу зможе будь-який громадянин України, який має посвідку, видану польськими прикордонниками, або штамп польської Прикордонної служби в проїзному документі, що підтверджує легальне перебування на території Республіки Польща.

Безкоштовно в поліклініку та лікарню

Безкоштовне лікування поширюється на заклади, які мають договори з Нацфондом здоров'я.

Там мають фіксувати кожен випадок надання допомоги громадянину України на підставі даних паспорта та/або іншого проїзного документа чи довідки, виданої польською Прикордонною службою.

Безкоштовні телепоради українською мовою

Також для біженців з України працює Телеплатформа Першого контакту українською мовою – безкоштовно за номером 800 137 200 (в робочі дні з 18:00 до 8:00 у будні, цілодобово у вихідні). Громадяни України можуть отримати:

- медичну консультацію;
- електронний рецепт;
- електронне направлення в поліклініку;
- електронне направлення до лікарні;
- направлення на тестування на SARS-COV-2;

Щоб отримати допомогу українською мовою, ви також можете заповнити електронну форму за адресою dom.mz.gov.pl/pocna-swiateczna-opieka/ua.

Допомогти українській армії може кожен

Перебуваючи у Польщі чи прямуючи далі на Захід, ви зустрічатимете різних людей, спілкуватиметеся з ними про війну в Україні. Якщо у них буде бажання підтримати нашу справедливую боротьбу проти російських окупантів, вони можуть зробити це, скориставшись рахунком, який відкрив Нацбанк України.

Так, національний банк України ухвалив рішення відкрити спеціальний рахунок для збору коштів на підтримку Збройних Сил України.

Для зарахування коштів у гривні:

Банк: Національний банк України
 МФО 300001
 Рахунок № UA843000010000000047330992708
 код ЄДРПОУ 00032106
 Отримувач: Національний банк України

Для зарахування коштів у USD:

BENEFICIARY: National Bank of Ukraine
 BENEFICIARY BIC: NBUAUAUX
 BENEFICIARY ADDRESS: 9 Instytutska St, Kyiv, 01601, Ukraine
 ACCOUNT NUMBER: 400807238
 BENEFICIARY BANK NAME: JP MORGAN CHASE BANK, New York
 BENEFICIARY BANK BIC: CHASUS33
 ABA 0210 0002 1
 BENEFICIARY BANK ADDRESS: 383 Madison Avenue, New York, NY 10017, USA
 PURPOSE OF PAYMENT: for crediting account 47330992708

Для зарахування коштів у EUR:

BENEFICIARY: National Bank of Ukraine
 BENEFICIARY BIC: NBUAUAUX
 IBAN DE05504000005040040066
 PURPOSE OF PAYMENT: for crediting account 47330992708

Поширюйте, будь ласка, цю інформацію якомога активніше. Фінансова допомога українській армії – це ще один важливий крок до нашої перемоги.

Де отримати допомогу українцям, які приїхали в Польщу?

Якщо у Вас немає гарантованого місця перебування в Польщі, зверніться до найближчого рецепційного центру. Тут ви отримаєте додаткову інформацію про ваше перебування в Польщі, тимчасове житло, вам нададуть гаряче харчування, напої, при потребі – базову медичну допомогу чи місце для відпочинку.

Опрацювала Магдалена Ногай

Адреси рецепційних центрів:

- **Дорогуськ-Ягодзін**
Комунальний центр культури і туризму «Палац Суходольських», ul. Parkowa 5, 22-175 Dorogusk - dzielnica mieszkalna
- **Долгобичів-Угринів**
Прикордонний центр культури та відпочинку, ul. Spółdzielcza 8, 22-540 Dołhobyczów
- **Зосін-Устилуг**
Шкільний комплекс у Городло, ul. Piłsudskiego 58, 22-523
- **Гребенне-Рава Руська**
Початкова школа в Любичі Кролевській (задня частина спортивного залу), ul. Jana III Sobieskiego 5, 22-680 Lubycza Królewska
- **Корчова-Краковець**
Загальна кімната, Korczowa 155, 37-552
- **Медика-Шегині**
Спортивний зал, Медука 285, 37-732
- **Будомир-Грушів**
Початкова школа в Кровіці Сама 183, 37-625
- **Крошечко-Смольниця**
Колишня початкова школа в Лодіні, Lodina 41, 38-700 Ustshiki Dolni

Інформаційні пункти та телефони довіри воєводських управлінь

- **Вроцлав**
Dworzec PKP Wrocław Główny, ul. Piłsudskiego 105

Інфолінія: +48 477 217 575

- **Бидгощ**
Dworzec Główny PKP, ul. Zygmunt Augusta 7
Інфолінія українською: +48 52 349 74 61, +48 52 349 78 02 (з понеділка по п'ятницю з 7:00 до 22:00).
Інфолінія польською: +48 52 587 27 71 (цілодобово)

- **Люблін**
Dworzec PKP, pl. Dworcowy 1
Інфолінія: +48 692 268 717, +48 883 849 598 (з 7.00 до 18.00); +48 692 476 823 (цілодобово)
- **Гожув-Велькопольський, Зелена Гура**
Dworzec PKP (зал очікування), Gorzów Wielkopolski ul. Dworcowa 1

- **Дворzec PKP (головна зала), Zielona Góra**
Інфолінія: +48 95 785 18 59

- **Лодзь**
Dworzec Łódź Kaliska (головна зала між касами та виходом на платформи)
Dworzec Łódź Fabryczna (за касовими апаратами по дорозі до платформ)

- **Краків**
Dworzec Główny PKP (біля входу на четверту платформу від кас)
Інфолінія: +48 12 210 2002 (цілодобово)
Телефон довіри для іноземців щодо легалізації перебування та роботи: +48 12 210 2020 (з понеділка по п'ятницю з 8.00 до 16.00)

• Варшава

Dworzec Wschodni (головна зала), ul. Kijowska 20
 Dworzec Zachodni (Центр обслуговування пасажирів), al. Rozolimskie 142
 Інфолінія: 987

- **Жешув**
Інфолінія: +48 800 100 990

- **Білосток**
Dworzec PKP, ul. Kolejowa 9

- **Гданськ**
Tymczasowy Dworzec PKP Gdańsk Główny (поруч з оновленим корпусом головного вокзалу), ul. Podwale Grodzkie 1
Інфолінія: +48 734 117 307

- **Катовіце**
Dworzec PKP (головна зала біля кас), plac Marii i Lecha Kaczyńskich 2
Інфолінія: +48 32 606 32 32 (будні, крім вівторка, – з 7.30 до 15.30, вівторок – від 7.30 до 18.00)

- **Кельце**
Dworzec PKS, ul. Czarnowska 12

- **Ольштин**
Dworzec PKP, plac Konstytucji 3 Maja 1

- **Познань**
Dworzec PKP Poznań Główny (перший поверх, навпроти кас PKP), ul. Dworcowa 2
Інфолінія: +48 61 850 87 77 (з 8.00 до 20.00)

- **Щецин**
Dworzec PKP (головна зала), ul. Krzysztofa Kolumba 2
Цілодобова інфолінія: +48 91 430 30 33.

Ще два корисні контакти

- Питання, пов'язані з юридичними аспектами щодо ситуації в Україні та можливості перетину кордону, можна безкоштовно ставити Instytutu Praw Migranców за телефоном: 510 011 846; емейл zapisy@instytutpr.eu, адреса: Wrocław, ul. Ruska 46A/202 (цифра 3 на домофоні)

- Телефон гарячої лінії Офісу у справах іноземців (Urząd do Spraw Cudzoziemców): +48 47 721 75 75